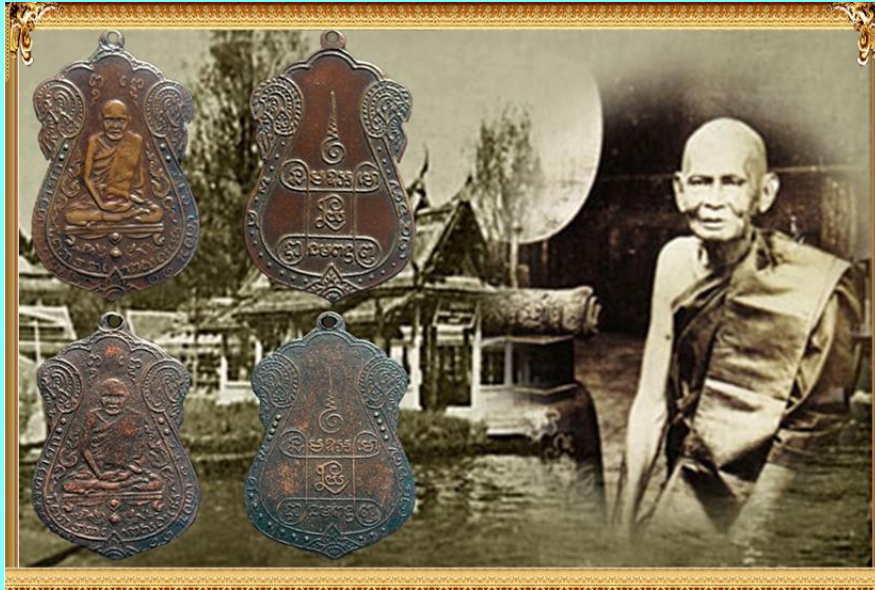

หลวงปู่เอี่ยม สุวณฺสโร วัดหนัง ราชวรวิหาร

ชาติภูมิ

พระภาวนาโกศล (หลวงปู่เอี่ยม สุวณฺสโร) เดิมชื่อ “เอี่ยม” เป็นชาวบางขุนเทียนโดยกำเนิด บ้านอยู่ริมคลองบางหว้าหลังวัดหนัง ราชวรวิหาร กำเนิดเมื่อวันอังคาร เดือน ๑๑ ขึ้น ๘ ค่ำ จุลศักราช ๑๑๙๔ ปีมะโรง จัตวาศก ตรงกับ วันที่ ๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๓๗๕ ใน แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และมีนามสกุลว่า “ทองอุ” ชาวบ้านบางขุนเทียนเรียกกันว่า “หลวงปู่เฒ่า” หรือ “ท่านเจ้าคุณเฒ่า” ส่วนบุคคลทั่วไป และนักสะสมพระเครื่องทั้งหลาย เรียกว่า “หลวงพ่อวัดหนัง”

วัดหนัง ราชวรวิหาร

วัดหนัง ราชวรวิหาร

โยมบิดา-มารดามีชื่อว่า นายทอง และนางอู่ ซึ่งเป็นต้นตระกูล “ทองอู่” โยมทั้งสองท่านประกอบอาชีพเป็นชาวสวนและมีฐานะมั่นคง เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๖ ได้มีการตราพระราชบัญญัติขนานนามสกุลขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ บุคคลชั้นหลังของตระกูลนี้ขอใช้นามสกุลว่า “ทองอู่” อันเป็นนามรวมของโยมทั้งสองท่าน แต่ต่อมาไม่นานนัก ก็ได้มีเจ้านายพระองค์หนึ่งทักท้วงว่าไปพ้องกับพระนามของเจ้าต่างกรมพระองค์เข้า จึงต้องเปลี่ยนมาเป็น “ทองอู่” สืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

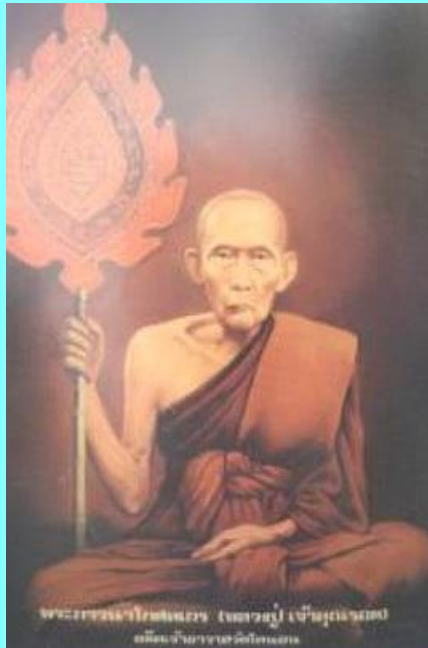
พี่น้องร่วมท้องเดียวกับหลวงปู่เอี่ยม มีเพียงคนเดียวคือ โยมพี่สาวชื่อ นางเปี่ยม ทองอู่ เป็นผู้รักาศิลุโปสและไม่ได้แต่งงานมีครอบครัว ดังนั้น เมื่อสิ้นโยมบิดา-มารดาแล้ว จึงมาฝากไว้ในความดูแลอุปการะของ นายทรัพย์ ทองอู่ บิดาของนายพูน ทองพูนกิจ ดังนั้น ผู้สืบเชื้อสายสกุล “ทองอู่” จึงเป็นบุตร-หลานสายของนายทรัพย์ ทองอู่ ผู้เป็นบุตรของลูกพี่ลูกน้องของหลวงปู่เอี่ยมนั่นเอง

หมายเหตุ : อ้างอิงตามบันทึกของ พระวิเชียรทวี (ฉัตร อินทสุณโณ) อดีตเจ้าอาวาสวัดหนัง ราชวรวิหาร รูปที่ ๖ มีใจความว่า หลวงปู่เอี่ยม ท่านเกิดเมื่อ วันอังคาร เดือน ๑๑ ขึ้น ๘ ค่ำ จุลศักราช ๑๑๙๔ ปีมะโรง จัตวาศก ตรงกับวันที่ ๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๓๗๕ เมื่อตรวจสอบกับปฏิทิน ๒๒๐ ปี (ร.อ.ทองคำ ยิ้มกำภู ปฏิทิน ๒๒๐ ปี) แล้วปรากฏว่าเป็น วันอังคาร เดือน ๑๑ ขึ้น ๘ ค่ำ ตรงตามนั้นจริง

แต่เมื่อเปรียบเทียบกับคำจารึกบน เหยียฐรูปเหมือนหลวงปู่เอี่ยม วัดหนัง ทั้ง ๒ รุ่นที่ทันท่านปลุกเสก คือ เหยียฐรุ่นแรก ปี พ.ศ. ๒๔๖๗ และ เหยียฐรุ่น ๒ ปี พ.ศ. ๒๔๖๙ ที่ว่า ปีมะโรง จัตวาศก วัน ๖ เดือน ๑๑ เห็นว่าไม่ตรงกัน มีความคลาดเคลื่อนอยู่บ้างเล็กน้อย หากยึดตามคำจารึกบนเหยียฐทั้ง ๒ แล้ว ที่ถูกต้องก็คือ ท่านเกิดเมื่อวันศุกร์ เดือน ๑๑ ขึ้น ๑๑ ค่ำ ตรงกับวันที่ ๕ ตุลาคม ศกเดียวกัน

การศึกษา

การศึกษาอักษรสมัย เมื่ออายุได้ ๙ ปี โยมทั้ง ๒ ของท่านได้นำมาฝากเรียนหนังสือในสำนัก พระภาวนาโกศล (หลวงปู่รอด) เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระครูธรรมธิดาญาณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหนัง ราชวรวิหาร เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๘๗ ซึ่งในสมัยต่อมาได้เป็นพระอาจารย์วิทยาคมของหลวงปู่เอี่ยม

การศึกษาพระปริยัติธรรม เมื่ออายุได้ ๑๑ ปี ท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรมในสำนัก พระมหาอัมม วัดบวรนิเวศวิหาร ต่อจากนั้นได้ไปอยู่ในสำนัก พระปิฎกโกศล (ฉิม) วัดราชบูรณะ ราชวรวิหาร (วัดเลียบ)

การบรรพชา

ต่อมาท่านได้กลับมาบรรพชาเป็นสามเณร และศึกษาพระปริยัติธรรมต่อที่วัดหนึ่ง ราชวรวิหาร สำนักเดิมของท่านอีกวาระหนึ่ง การศึกษาในระยะนี้ดำเนินมาหลายปีติดต่อกัน จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๓๙๔ เมื่อท่านอายุได้ ๑๙ ปี จึงได้เข้าสอบแปลพระปริยัติธรรมสนามหลวง ซึ่งสมัยนั้น ต้องเข้าสอบแปลปากเปล่าต่อหน้าพระพักตร์ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) แต่น่าเสียดายที่ท่านสอบพลาดไป เลยลาสิกขากลับไปช่วยโยมบิดา-มารดาประกอบอาชีพอยู่ระยะหนึ่ง

การอุปสมบท

อาจจะเป็นด้วยบุญกุศลที่จะต้องเป็นสมณเพศเพื่อพระศาสนา เพื่อการฟื้นฟูปฏิสังขรณ์สังฆาวาส เสนาสนะแห่งวัดนี้ ให้ฟื้นฟูกิจจาภพอันทรุดโทรมขึ้นสู่ยุคอันรุ่งเรืองสูงสุดในกาลสมัยต่อมา หรือเพื่อความเป็นพระเกจิอาจารย์ชั้นเยี่ยมแห่งองค์พระบูรพมหากษัตริราชเจ้า และเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของบรรดาสาธุศิษย์ทั้งหลาย หลวงปู่เอี่ยมท่านจึงหันกลับเข้ามาสู่ร่มเงาแห่งกาสาวพัสตร์อีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้จากไปเพียง ๓ ปีเท่านั้น

วัดราชโอรสาราม ราชวรวิหาร

ในปี พ.ศ. ๒๓๙๗ เมื่ออายุได้ ๒๒ ปี หลวงปู่เอี่ยมท่านได้เข้าพิธีอุปสมบทเป็นพระภิกษุตามขนบจารีตอันดั้งเดิมของชาวไทย เพื่อสืบต่ออายุพระบรมพุทธศาสนา และเพื่อแสดงกตัญญูกตเวทิตาธรรมแด่โยมผู้บุพการีทั้งสอง ซึ่งท่านได้ทำการอุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดราชโอรสาราม ราชวรวิหาร (วัดจอมทอง) อ.บางขุนเทียน จ.ธนบุรี (เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน) โดยมี พระสุธรรมเทพ (เกิด) เป็นพระอุปัชฌาย์ และ พระธรรมเจดีย์ (จีน) กับ พระภวนาโกศล (หลวงปู่รอด) วัดนางนอง วรวิหาร เป็นคู่พระกรรมวาจาจารย์ ได้รับนามฉายาว่า “สุวณฺณสโร” อันมีความหมายเป็นมงคลว่า แกร่งดังทอง, บริสุทธิ์ดุจดังทอง

วัดนางนอง วรวิหาร

เมื่ออุปสมบทแล้ว หลวงปู่เอี่ยมได้ไปจำพรรษาอยู่กับพระภวนาโกศล (หลวงปู่รอด) ณ วัดนางนอง วรวิหาร ตรงข้ามกับวัดหนึ่ง ราชวรวิหาร เพื่อศึกษาด้านวิปัสสนาธุระและพุทธาคมต่างๆ ส่วนการศึกษาด้านคันถธุระนั้น ได้ศึกษาต่อ ณ สำนักพระธรรมเจดีย์ (จีน) และพระสังวรวิมล (เหม็น) แห่งวัดราชโอรสาราม ราชวรวิหาร

ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ท่านได้เข้าสอบแปลพระปริยัติธรรมสนามหลวงอีกครั้งหนึ่ง ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) แต่คงสอบไม่ได้อีกเช่นเคย จะเป็นด้วยสาเหตุใดก็ไม่ทราบ ครั้งนั้นท่านต้องนั่งคุกเข่าสูงประนมมือตลอดเวลาที่แปลต่อหน้าพระมหาเถระผู้ใหญ่ พระมหาเถระผู้ใหญ่ท่านหนึ่งซึ่งเป็นกรรมการ บอกกับท่านเมื่อแปลจบแล้วว่า แปลได้ดี และชักชวนให้ไปอยู่สำนักเดียวกัน แต่หลวงปู่เอี่ยมท่านปฏิเสธ

หลังจากนั้นท่านก็ไม่เคยสมัครสอบอีกเลย แต่ก็ยังคงศึกษาค้นคว้าในด้านพระปริยัติธรรมตลอดมา หลวงปู่เอี่ยมท่านจึงเป็นผู้มีความรู้แตกฉานในพระปริยัติธรรม ทั้งยังเคยสอนพระบาลีแต่พระภิกษุ-สามเณร ตั้งแต่ครั้งอยู่วัดโคนอน แม้เมื่อมาครองวัดหนึ่ง ราชวรวิหาร ต้องรับภาระการบูรณปฏิสังขรณ์ฟื้นฟูสภาพวัดที่ทรุดโทรมถึงที่สุด จึงได้เชิญนายมิ่ง รักส์ชินวงศ์ และนายสว่าง ดีทวี มาเป็นครูสอนพระบาลีแทน

การศึกษาด้านวิปัสสนาธุระและพุทธาคม

ปรากฏตามหลักฐานชัดเจนว่า หลวงปู่เอี่ยมได้ศึกษาด้านวิปัสสนาธุระ และพุทธาคม สรรพวิทยาคมต่างๆ กับ พระภวนาโกศล (หลวงปู่รอด) เจ้าอาวาสวัดนางนอง วรวิหาร ซึ่งเป็นพระกรรมวาจาจารย์ในคราวอุปสมบทของท่านเอง หลวงปู่รอดท่านเป็นพระวิปัสสนาจารย์ที่เก่งกล้าในด้านพุทธาคม สรรพวิทยาคมต่างๆ มีตะบะเดชะที่กล้าแข็ง และสำเร็จวิชา ๘ ประการ มีหุทิพย์ ตาทิพย์ ล่วงรู้วาระจิต รู้อดีต รู้อนาคต แสดงฤทธิ์ได้ ฯลฯ และจากการศึกษาชีวประวัติของหลวงปู่เอี่ยม จะเห็นได้ว่าท่านเจริญรอยตามพระอาจารย์รูปนี้มาโดยตลอด ท่านถอดแบบอย่างมาจากหลวงปู่รอดแทบจะเป็นพิมพ์เดียวกัน หลวงปู่รอดเก่งอย่างไร หลวงปู่เอี่ยมก็เก่งอย่างนั้น เช่นเดียวกับสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เจริญรอยตาม สมเด็จพระอริยวงษญาณ สมเด็จพระสังฆราช (สุก ญาณสังวร) ผู้สร้างพระสมเด็จ “อรหัง” และ

พระสมเด็จฯ วัดพลับ เช่น ในการที่หลวงปู่เอี่ยมท่านได้สร้างพระปิตตาและพระปิตทวาร ฯลฯ ขึ้น ก็อดลักษณะมาจากพระเครื่องทั้ง ๒ ชนิดของหลวงปู่รอด

พระภาวนาโกศล (หลวงปู่รอด)

อัตโนประวัติของ “หลวงปู่รอด” ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าท่านเป็นบุตรของใคร เนื่องจากท่านเป็นพระเถรอาจารย์ยุคเก่า แต่เท่าที่ปรากฏหลักฐานท่านมีพื้นเพและภูมิลำเนาเดิมอยู่คลองขวาง ต.คู้งเผ่าถ่าน อ.บางขุนเทียน จ.ธนบุรี (ในสมัยนั้น) เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็น “พระครูธรรมธาดาญาณ” หลวงปู่รอดท่านเป็นฐานานุกรมของ พระนิโรธรังสี พระราชาคณะชั้นสามัญ เจ้าอาวาสรูปแรกของวัดหนึ่ง ราชวรวิหาร ในยุคของการสถาปนาเป็นพระอารามหลวง รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ และเป็นพระเถระผู้เชี่ยวชาญในด้านวิปัสสนาธุระที่สำคัญรูปหนึ่ง ทั้งยังได้ชื่อว่าเป็นพระผู้เรืองในพุทธาคม สรรพวิทยาคมต่างๆ เมื่ออยู่วัดหนึ่ง ราชวรวิหาร อยู่หมู่กุฏิสงฆ์คณะสระ ครั้นเมื่อ พระนิโรธรังสี ถึงแก่มรณภาพแล้ว ท่านได้รักษาการเจ้าอาวาสอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ภายหลังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเจ้าอาวาสวัดนางนอง วรวิหาร และพระราชนิพนธ์เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ในพระราชทินนามที่ “พระภาวนาโกศล”

เมื่อมาเป็นเจ้าอาวาสวัดนางนอง วรวิหาร ท่านได้เอาใจใส่ดูแลพัฒนาพระอารามแห่งนี้จนเจริญรุ่งเรืองตามลำดับ โดยมี หลวงปู่เอี่ยม สุวณฺณสโร ศิษย์ผู้ใกล้ชิด เป็นกำลังอันสำคัญคอยดูแลเอาใจใส่ในทุกด้าน หลวงปู่เอี่ยมจึงเป็นที่ไว้วางใจและได้รับการถ่ายทอดพุทธาคม สรรพวิทยาคมต่างๆ จากหลวงปู่รอดจนหมดสิ้น ในระหว่างพำนักจำพรรษา ณ วัดนางนอง วรวิหาร แห่งนี้ หลวงปู่เอี่ยมได้รับแต่งตั้งเป็น พระใบฎีกา และ พระปลัด ตามลำดับ ในฐานะฐานานุกรมของพระภาวนาโกศล (หลวงปู่รอด) จนกระทั่งมีเหตุต้องย้ายไปอยู่ วัดโคกนอ

สำหรับมูลเหตุแห่งการย้ายไปอยู่วัดโคกนอนั้น ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ พระองค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานผ้าพระกฐิน ณ วัดนางนอง วรวิหาร เล่ากันว่า หลวงปู่รอดไม่ยอมถวายอดิเรก นับเป็นความผิดฐานหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ เพราะเมื่อพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงถวายผ้าไตรเสร็จสิ้นแล้ว พระสงฆ์ต้องถวายอดิเรกตามธรรมเนียมพระราชประเพณี แม้หลวงปู่เอี่ยมซึ่งขณะนั้นยังเป็นพระปลัด ได้เตือนให้ถวายอดิเรกแล้ว แต่ท่านก็ยังนิ่งเฉยเสีย เป็นที่โจษจันกันมากกว่า พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงกริ้วมาก เสด็จออกมานอกพระอุโบสถทันที แล้วทรงตรัสด้วยพระสุรเสียงอันดังว่า “เขาถอดยศเราๆ”

ต่อมาอีกไม่นาน ก็ได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ถอดพระภาวนาโกศล (หลวงปู่รอด) ออกจากสมณศักดิ์ ในฐานะหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ และเรียกพดัยศศิน หลวงปู่รอดท่านจึงได้ย้ายกลับไปอยู่วัดบ้านเกิดที่ห่างไกลจากความเจริญ คือ วัดโคกนอ ซึ่งอยู่ในคลองขวางฝั่งตะวันตก ภาษีเจริญ และได้มรณภาพที่วัดแห่งนี้

ผู้คนพากันโจษขานว่า เหตุที่หลวงปู่รอดท่านไม่ยอมถวายอดิเรกในคราวนั้น เป็นการเอาอย่าง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) หรือท่านขรัวโต ที่กล้าเตือนพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อย่างไม่หวั่นเกรงภัยใดๆ และท้ายที่สุดพระเจ้าอยู่หัวฯ ก็ไม่ทรงกริ้ว ทั้งยังทรงตรัสว่า “ยอมให้ท่านขรัวโตผู้เดียว”

แต่เมื่อมีเชื้อพระวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ไปสอบถามท่าน ณ วัดโคนอน หลวงปู่รอดท่านตอบว่า สาเหตุที่ท่านไม่ยอมถวายอดิเรกนั้น เป็นเพราะท่านไม่พอใจในการที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้แบ่งแยกพระสงฆ์ของไทยออกเป็น ๒ นิกาย คือ มหานิกาย กับ ธรรมยุติกนิกาย อันเป็นสาเหตุให้คณะสงฆ์แตกแยกกัน

เมื่อความทราบถึงพระเนตร พระกรรณ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเล็งเห็นว่า หลวงปู่รอดผู้นี้ยอมสละสมณศักดิ์เพื่อบูชาพระวินัย ท่านเป็นผู้ไม่เห็นแก่ลาภยศทั้งปวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สัตบุรุษ คือ ท่านเจ้ากรมสังฆการี นำพัดยศและสมณศักดิ์มาถวายคืนให้กับหลวงปู่รอด เพื่อให้ดำรงสมณศักดิ์ดังเดิม แต่หลวงปู่รอดท่านไม่ยอมรับ และได้พูดกับสังฆการีว่า “ใครเป็นผู้ถวายแก่อาตมา แล้วใครเล่าที่ขอคืนไป บุรุษท่านจงเอากลับคืนไปเถิด”

ในขณะนั้นหลวงปู่เยี่ยมท่านบวชได้ ๑๖ พรรษา ในฐานะศิษย์ผู้ใกล้ชิด จึงได้ย้ายจากวัดนางนอง วรวิหาร ติดตามไปคอยปรนนิบัติรับใช้พระอาจารย์ของท่าน ณ วัดโคนอน สำนักใหม่ อย่างไม่ลดละ แสดงให้เห็นถึงความกตัญญูรู้คุณ และน้ำใจอันประเสริฐต่อผู้เป็นพระอาจารย์ แม้ในยามถูกราชภัย ถูกถอดสมณศักดิ์ลงเป็นขรัวตาธรรมดา ต้องตกทุกข์ได้ยาก อับวาสนา ก็ไม่ยอมตีตัวออกห่าง ยังติดตามไปคอยปรนนิบัติรับใช้อย่างใกล้ชิด นับว่าเป็นคุณธรรมที่ปรากฏเล่าขานสรรเสริญกันมาจนทุกวันนี้ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่หลวงปู่รอดจะประสิทธิ์ประสาทสรรพวิทยาการนานาประการให้กับหลวงปู่เยี่ยมจนสิ้นภูมิความรู้ที่มี อย่างไรก็ตาม หลวงปู่เยี่ยมมักจะพูดถึงและย้ำอยู่เสมอว่า “ท่านเก่งสู้อาจารย์ไม่ได้ มีวิชาอีกหลายอย่างที่ท่านศึกษาไม่ถึง” ต่อมาหลวงปู่รอดท่านได้สร้าง วัดอ่างแก้ว ภาษีเจริญ ขึ้นมา ครั้นเมื่อหลวงปู่รอดได้ถึงแก่มรณภาพลง หลวงปู่เยี่ยมก็ได้ครองวัดเป็นเจ้าอาวาสวัดโคนอนสืบแทนต่อมาในระยะหนึ่ง

วิทยาคณและคุณวิเศษของพระภาวนาโกศล (หลวงปู่รอด)

วิทยาคณและคุณวิเศษของพระภาวนาโกศล ที่จะบรรยายต่อไปนี้ คุณปฐุทรัพย์ ทองอู่ บิดาของ คุณพ่อพูน ทองพูนกิจ ได้เล่าให้ทายาทฟังต่อๆ กันมา ซึ่งจะได้นำมาประมวลเอาไว้ดังต่อไปนี้

การถอนคุณไสย์

ในการออกเดินธุดงค์คราวหนึ่งของหลวงปู่รอด ท่านได้ไปถึงชนบทแห่งหนึ่งแถวๆ พุ่มสมรหนองขาว เขตติดต่อระหว่างกาญจนบุรีกับราชบุรี คืนวันหนึ่งขณะที่ท่านอยู่ในกลด มีพายุอื้ออึง มีเสียงต้นไม้ต่างๆ ดังลั่นและหักโค่นดังกึกก้องไปหมด ท่านจึงสมาธิเจริญพุทธานุสสติ สงบนิ่งอยู่ พระที่ติดตามท่านเดินธุดงค์ได้ยินเสียงวัดถุนั่นๆ ปลิวมาตกอยู่รอบบริเวณที่ปักกลด เสียงดังตบ เข้าชั้นพอเปิดกลดออกมา ก็เห็นท่อนกระตูกตกเรียงรายอยู่รอบบริเวณนั้น พอสักครู่หนึ่งก็มีชาวบ้านกระเหรี่ยง ๒-๓ คนเดินตรงเข้ามา บางคนก็ถือจอบและเสียมมาด้วย เมื่อได้สอบถามจึงได้ความว่าเขาเตรียมฝังศพพระธุดงค์ ซึ่งคาดว่าจะต้องถูกคุณไสย์มรณภาพเมื่อคืนนี้

ครั้นเมื่อเห็นว่าหลวงปู่รอด และพระผู้ติดตามยังปกติดีอยู่ พวกกระเหรี่ยงจึงพากันกลับไป แต่พอไม่ทันไรก็พากันมาอีก แต่ในตอนนี้นำเอาอาหารมาถวายด้วย หลวงปู่รอดบอกพระผู้ติดตามว่าอย่าได้ฉันอะไรเป็นอันขาด พอรับประทานอาหารจากพวกกระเหรี่ยงแล้ว ท่านก็เรียกให้พระผู้ติดตามเอาหม้อกรองน้ำของพระธุดงค์มา ให้ จากนั้นหลวงปู่รอดก็บริกรรมทำประสะน้ำมันต์พรหมอาหารนั้น ปรากฏว่าข้าวสุกที่อยู่ในกระดิ่งก็กลายเป็นหนามเล็กๆ เต็มไปหมด กับข้าวต่างๆ ในกะลามาพร้าวก็กลายเป็นกระตูกขึ้นน้อย หลวงปู่รอดเอามือกวาดกระตูกและหนามเหล่านั้นไว้ แล้วคืนภาชนะที่ใส่มาให้กับพวกนั้นไป พวกกระเหรี่ยงพยายามจะขอคืนไปท่านไม่ยอมให้ ตกกลางคืนหลวงปู่รอดบอกกับพระลูกศิษย์ว่า ท่านจะปล่อยของเหล่านี้กลับไปเล่นงานเจ้าพวกนี้บ้าง เพียงสั่งสอนให้รู้สึกสำนึกเท่านั้น พอรุ่งเช้าพวกกระเหรี่ยงก็รีบมาหาหลวงปู่รอดแต่เช้ามีด คราวนี้หามคนป่วยมาด้วยคนหนึ่ง กล่าวคำขอขมาและขอร้องให้ท่านว่าช่วยรักษา ลักษณะคนป่วยร่างกายบวมไปทั้งตัว

เหมือนศพที่กำลังขึ้น หลวงปู่รอดหัวเราะแล้วถามว่าเป็นอะไรบ้าง คนป่วยได้แต่นอนอยู่ตลอดเวลา ได้แต่กรอกหน้าและยกมือขึ้นพนม หลวงปู่รอดจึงเอาน้ำมนต์ในหม้อกรองน้ำ (ลักจั่น) พรกลงไปตามร่างคนป่วย เพียงครู่เดียวนั้นเองร่างกายที่บวมก็ค่อยยุบเป็นอัศจรรย์ ทุกคนก็กราบหลวงปู่ด้วยความยำเกรง แล้วบอกว่าจะนำอาหารมาถวาย แต่ท่านบอกว่าจะถอนกลดแล้วเดินธุดงค์ต่อไป หลังจากได้พักกลดอยู่ ๒ คืนแล้ว

การเดินทางในบว

เรื่องนี้เนื่องมาจาก การเดินธุดงค์ในสมัยที่ “หลวงปู่เอี่ยม” ยังเป็นสามเณร ได้เล่ากันต่อๆ มาว่า ในครั้งนั้นหลวงปู่รอดได้เดินธุดงค์ โดยมี สามเณรเอี่ยม ร่วมทางไปด้วย ในระหว่างทางห้วยกระบอกหรือห้วยกลด เขตจังหวัดกาญจนบุรี พอมาถึง ณ ที่แห่งหนึ่ง เห็นกลดของพระธุดงค์ร้างปึกอยู่มาก เนื่องจากหนีสัตว์ป่าไปเสียข้างหน้า ภูมิประเทศโดยรอบเป็นภูเขาสูงชันมากยากแก่การปีนป่าย และมีต้นไม้ขึ้นเต็มไปหมด ข้ายังมีบิณฑบาตอยู่อีก ท่านจึงพิจารณาว่าจะต้องข้ามทางบึงบัวนี้แหละ จึงจะออกจากสถานที่นั้นได้ หลวงปู่รอดจึงบอกกับสามเณรเอี่ยมว่า เมื่อท่านเดินก้าวลงใบบัวในหนองน้ำนั้น ซึ่งเป็นพืดติดต่อกันไปถึงฝั่งตรงข้าม ให้สามเณรคอยก้าวตาม เหยียบทับรอยเท้าของท่านบนใบบัวแต่ละใบ อย่าให้พลาดโดยเด็ดขาด รอยไหน รอยนั้น

หลวงปู่รอดจึงบอกคาถาให้บริกรรมขณะที่จะก้าวเดิน แล้วท่านก็เจริญอาโปกสิณอยู่ครู่หนึ่ง ท่านก็ได้ก้าวเดินบนใบบัวที่ทางใบสลอนทั่วบึงนั้น ทีละก้าว ส่วนสามเณรเอี่ยมก็ก้าวตามไปพร้อมด้วยบริกรรมคาถา ผ่านท้องน้ำอันเรืงว่างไปโดยตลอด รวากับว่าใบบัวนั้นเป็นถาดไม้รองรับน้ำหนักตัวของหลวงปู่รอด และสามเณรเอี่ยมได้โดยไม่ยุบจมหายไปใต้น้ำนั้นเสีย เท้าต่อเท้า ก้าวต่อก้าว ไม่มีผิดพลาด อาจารย์ทิ้งรอยเท้าไว้ สามเณรเอี่ยมก็รีบสวมรอยเท่านั้นทันที จนในที่สุดสามเณรเอี่ยมเห็นว่า ใบบัวก้าวสุดท้ายของหลวงปู่รอดก่อนที่ท่านจะก้าวขึ้นฝั่งนั้น เป็นใบบัวที่เล็กมากและอยู่เกือบชิดตลิ่งแล้ว จึงไม่เหยียบตามหลวงปู่รอดไป จะสืบทอดก้าวขึ้นฝั่งเลยทีเดียว แต่ไม่สำเร็จ เพราะใบบัวที่เท้าหลังเหยียบอยู่ยุบตัวลงเสียก่อน สามเณรเอี่ยมจึงตกลงไปในน้ำเสียงดังโครม ดิที่ว่าใกล้ตลิ่งมากแล้วจึงไม่ได้รับอันตรายมาก หลวงปู่รอดหันมาดู ได้แต่หัวเราะชอบใจเสียงดัง และกล่าวขึ้นว่า “บอกให้เดินตามทุกก้าวไป ก็ไม่ยอมเดิน ถ้าเป็นกลางบึงคงสนุกกันใหญ่ละ”

การสะกดจิต

คุณปู่ทรัพย์ ทองอุ้ม บิดาของคุณพ่อพูน ทองพูนกิจ ได้เล่าเรื่องประหลาดกันต่อๆ มาว่า ได้มีคนร้ายขโมยเรือของหลวงปู่รอดที่จอดไว้ลำคูริมคลองขวางไป แต่ไม่สามารถจะพายไปได้ คงเวียนอยู่หน้าวัดโคนอนหน้ากุฏิของท่าน จนเช้าพระลูกวัดรูปหนึ่งจะเอาเรือออกบิณฑบาต ครั้นไม่เห็นเรืออยู่ แต่กลับเห็นชายแปลกหน้าคนนั้นกำลังพายเรือวนเวียนอยู่ จำได้ว่าเป็นเรือของหลวงปู่รอด จึงได้นำเรือไปเรียนให้ท่านทราบ หลวงปู่รอดจึงลงมาที่ท่าน้ำ ขณะนั้นได้มีชาวบ้านใกล้เคียงมาดูกันอยู่เนืองแน่น ท่านจึงตะโกนบอกไปว่า “เจ้าจงเอาเรือมาคืนพระเสีย ท่านจะเอาไปบิณฑบาต” คนร้ายก็พายเรือมาจอดให้พระท่านแต่โดยดี แล้วท่านก็สั่งต่อไปว่า “ขึ้นมาบนกุฏิเสียก่อน” คนร้ายก็ขึ้นตามคำสั่ง ในที่สุดหลวงปู่รอดก็สั่งให้เด็กจัดเอาอาหารมาให้รับประทาน แล้วก็สั่งต่อไปอีกว่า “จะกลับบ้านก็กลับเถิด” คนร้ายจึงได้เดินลงจากกุฏิไป

กิตติคุณและคุณวิเศษ (หลวงปู่เอี่ยม สุวณฺณสโร)

พระวิเชียรภิกขุ (ฉัตร อินทสุวณฺโณ) อดีตเจ้าอาวาสวัดหนึ่ง ราชวรวิหาร รูปที่ ๖ ได้บันทึกถึงกิตติคุณของพระภาวนาโกศล (หลวงปู่เอี่ยม สุวณฺณสโร) มีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า

พระวิเชียรทวี (ฉัตร อินทสุวณโณ) พ.ศ. 2469 – 2502

รูปหล่อพระวิเชียรทวี (ฉัตร อินทสุวณโณ) ณ วัดหนึ่ง ราชวรวิหาร

พระภิกษุโกศลเถระ ท่านดำรงอยู่ในสมณคุณเป็นอย่างดีรูปหนึ่ง มีความมักน้อยในปัจจัยลาภ ได้มากก็บริจาคเป็นค่าซ่อม สร้างปูชนียสถาน เสนาสนะ และสิ่งอุปโภคแก่พระเถรบ้าง และเป็นเครื่องบูชาธรรมถวายพระที่นิมนต์มาเทศน์บ้าง ในกฎฐิติอยู่ของท่าน มองหาวัตถุมีค่าเป็นชิ้นเป็นอันมิใคร่พบ วาจาที่ออกจากปากของท่านเป็นโอวาทานุสาสนี มีสารประโยชน์แก่ผู้สดับ เป็นอุปัชฌาย์บรรพชาอุปสมบทแก่กุลบุตรมานาน แม้เมื่อทางการคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกายให้จำกัดเขตอุปฌาย์ เวลาที่ท่านชราภาพพลภาพแล้วก็ดี กุลบุตรผู้เลื่อมใสในท่าน แม้อยู่ในที่ไกลก็อุตสาหมาบรรพชาอุปสมบท ณ วัดหนึ่ง ปีหนึ่งๆ มีปริมาณมาก อาศัยคุณสมบัติอาทิฉะนี้ ท่านจึงเป็นที่เคารพนับถือของคฤหัสถ์และบรรพชิตเป็นอันมาก อีกทั้งท่านยังเป็นผู้รอบน้อมถ่อมตน ไม่โอ้อวดคุณวิเศษใดๆ อย่างไรเสียเพชร์ก็ย่อมเป็นเพชร์วันยังค่ำ กฤษฎาภินิหารของท่านก็ปรากฏอยู่เนืองๆ เป็นเรื่องเล่าขานสืบทอดกันมายาวนานกระทั่งปัจจุบัน เช่น เรื่องราวเล่าขาน “การปราบม้าพยศ” ของพระบาทสมเด็จพระปิยมหาราชเจ้า

เหตุการณ์ครั้งนั้นเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๐ (ร.ศ. ๑๑๖) ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มีพระราชดำริเสด็จประพาสยุโรป เพื่อเป็นการเจริญสัมพันธไมตรีกับนานาอารยประเทศ ก่อนการเสด็จ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระ

พระสังฆราช (สา ปุสสเทโว) ได้ถวายพระพร และแนะนำให้เสด็จฯ มาทรงอาราธนา พระปลัดเอี่ยม วัดโคนอน ผู้เชี่ยวชาญพระกัมมัฏฐาน และพุทธานุภาพ ให้ถวายคำพยากรณ์เกณฑ์พระชะตา ชันษา และมงคลพุทธานุภาพ วัดฤกษ์มงคลพระองค์

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสสเทโว) องค์ที่ 9

ดังนั้น พระองค์จึงเสด็จไปพบ หลวงปู่เอี่ยมได้ถวายพระพรและถวายคำทำนายว่า...การเสด็จไปในนานาประเทศอันไกลครั้งนี้ จะทรงบรรลุลผลสำเร็จในพระบรมราโชบายทุกประการ แต่ในโอกาสที่ทรงประทับ ณ ประเทศหนึ่งนั้น จะมีผู้นำเอาสัตว์จรจัดมา อันมีชาตินิสัยดุร้าย มาให้ทรงประทับขับขี่ แต่พระมหาบพิตรสมภารเจ้าจะทรงปลอดภัยจากสัตว์พยคนั้น...หลวงปู่เอี่ยมจึงถวายพระคาถาเสกหญ้าให้แก่พระองค์ พร้อมทั้งวิธีการบริกรรม

เหตุการณ์ที่หลวงปู่เอี่ยมทำนายถวายก็เกิดขึ้น ขณะที่พระองค์ทรงประทับ ณ ประเทศฝรั่งเศส ได้มี เจ้าชายพระองค์หนึ่ง เชิญเสด็จเพื่อทอดพระเนตรการแข่งขันกีฬาโปโล และการขี่ม้าพยศ ในระหว่างการแสดงขี่ม้าพยศนั้น ได้มีม้าตัวหนึ่งรูปร่างสูงใหญ่ ทั้งพยศดุร้าย ไม่มีผู้ใดสามารถบังคับขี่ได้ เจ้าชายฝรั่งเศสทูลถามพระองค์ว่า ม้าพยศเช่นนี้ในเมืองของพระองค์มีหรือไม่ และหากมีผู้ใดสามารถบังคับได้หรือไม่ ? พระองค์ทรงตรัสตอบว่า ก็พอมืออยู่บ้าง และได้ทรงรำลึกถึงคำพยากรณ์และพุทธานุภาพที่หลวงปู่เอี่ยมถวายเอาไว้ ทรงเสด็จลงจากแท่นที่ประทับ ตรัสเรียกนายโคบาลให้นำม้าพยศนั้นมาใกล้ๆ ทอดพระเนตรพิจารณาอยู่ครู่หนึ่ง ทรงย่อพระวรกายลงหยิบหญ้า ตั้งจิตอธิษฐานบริกรรมภาวนาพระคาถา พลันยื่นหญ้ากำนั้นให้ม้าพยศกิน และทรงตรัสขอบังเหียน ไม่รอช้าทรงประทับยังม้าพยศตัวนั้น บังคับให้เดินย่างเยื้องไปมาเบื้องหน้าปะรำที่ประทับ สักครู่ จึงทรงบังคับให้ออกวิ่งอย่างเต็มฝีเท้า ชาวต่างชาติที่ร่วมเข้าชมการแสดงในวันนั้น ต่างโห่ร้องกึกก้อง ตกตะลึงในพระบารมีบุญญาธิการเป็นที่สุด

เมื่อเสด็จนิวัติพระนคร พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จมาสักการะหลวงปู่เอี่ยม ตรัสเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในต่างแดน และทรงพระราชทานถวายของฝากต่างๆ จากต่างแดน

ลำดับสมณศักดิ์

ครั้นเมื่อหลวงปู่รอด เจ้าอาวาสวัดโคนอน ได้ถึงแก่มรณภาพลง หลวงปู่เอี่ยมท่านก็ได้ครองวัดสืบแทนต่อมาในระยะหนึ่ง ด้วยเหตุที่ท่านเป็นผู้ถวายคำพยากรณ์อันแม่นยำยิ่งนักแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในคราวที่เสด็จประพาสยุโรปครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๐ (ร.ศ. ๑๑๖) พระองค์จึงทรงเลื่อนให้พระครูเสฐริทธานในหลวงปู่เอี่ยมเป็นอันมาก กระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตร ที่ พระครูศีลคุณธราจารย์ แล้วอาราธนามาอยู่วัดหนึ่ง ราชวรวิหาร สาเหตุที่หลวงปู่เอี่ยมท่านได้ย้ายมาอยู่วัดหนึ่ง ราชวรวิหาร ก็เนื่องมาจาก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระจักรพรรดิพงษ์ เสด็จพระราชทานผ้าพระกฐินหลวง ณ วัดหนึ่ง ราชวรวิหาร แต่ทางวัดไม่มีจำนวนพระสงฆ์อันพึงรับผ้าพระกฐินได้ ต้องทรงเปลี่ยนเป็นพระราชทานผ้าป่าแทน ภาวะแห่งวัดทรุดโทรมถึงที่สุด เมื่อเสด็จกลับจึงกราบทูลภาวะแห่งวัดแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์จึงทรงให้กระทรวงธรรมการติดต่อทาง สมเด็จพระวันรัต

(แดง สีลวฑฺฒโน) วัดสุทัศน์ เพื่อหาตัวเจ้าอาวาสรูปใหม่ ประกอบกับ พระครูสังวรยุตตินทรีย์ (ทอง) เจ้าอาวาสรูปก่อนก็อาพาธมีโรคประจำตัว สามวันดีสี่วันไข้ สิ้นความสามารถในการบริหารบูรณปฏิสังขรณ์พระอาราม สมเด็จพระวันรัตได้เลือก พระครูศีลคุณธราจารย์ (เอี่ยม สุวณฺณสโร) เจ้าอาวาสวัดโคนอน (ในขณะนั้น)

เมื่อหลวงปู่เอี่ยมได้มาครองวัดปีหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพิจารณาเห็นว่า หลวงปู่เอี่ยม หรือ “หลวงปู่เฒ่า” ท่านมีปีพรรษามากแล้ว กอปรด้วยศิลาจาริยาวัตรอันงดงาม สมบูรณ์ไม่ต่างพร้อย หากดำหนิมิได้ กลับเป็นที่เคารพสักการะแต่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายโดยทั่วไป อีกทั้งทรงเลื่อมใสศรัทธาในส่วนพระองค์เป็นกรณีพิเศษอีกด้วย ทรงมีพระราชดำริสมควรจะได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะผู้ใหญ่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ในพระราชทินนามที่ “พระภาวนาโกศล” เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๒ ซึ่งเป็นสมณศักดิ์เดียวกันกับหลวงปู่รอด พระอาจารย์ของท่านนั่นเอง และไม่ว่าจะกิจการงานใดพระองค์จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานความช่วยเหลือทุกกรณีไป

ยุคแห่งการบูรณปฏิสังขรณ์อย่างแท้จริง

วัดหนัง ราชวรวิหาร ในยุคของหลวงปู่เอี่ยม ถือเป็นยุคแห่งการบูรณปฏิสังขรณ์อย่างแท้จริง ด้วยถาวรวัตถุและเสนาสนะต่างๆ ได้ชำรุดทรุดโทรมถึงที่สุด จนแทบใช้การไม่ได้เกือบทั้งหมด หากจะนับระยะเวลาตั้งแต่การสถาปนาเสร็จสิ้น จัดงานเฉลิมฉลองสมโภชเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๘๐ ล่วงถึงปี พ.ศ. ๒๔๔๑ รวมเป็นระยะเวลาถึงเกือบ ๖๐ ปี ย่อมถือเป็นเรื่องธรรมดาที่จะชำรุดทรุดโทรมไปตามกาล

ประกอบกับ พระครูสังวรยุตตินทรีย์ (ทอง) เจ้าอาวาสรูปก่อนก็อาพาธมีโรคประจำตัว สามวันดีสี่วันไข้ สิ้นความสามารถในการบริหารบูรณปฏิสังขรณ์พระอาราม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนทรัพย์ในการปฏิสังขรณ์ หมู่กุฏิ จำนวน ๒,๔๐๐ บาท และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้รื้อถอนหรือเพิ่มเติมได้ตามจะเห็นสมควร เมื่อซ่อมแซมเสนาสนะหมู่กุฏิสงฆ์พอเป็นที่อาศัยใช้บ้างแล้ว ด้วยทุนทรัพย์ที่ชาวบ้านร่วมบริจาคก็เริ่มดำเนินการบูรณะซ่อมแซมศาลาการเปรียญ ซึ่งเป็นศาลาที่หลวงปู่รอดสร้างเอาไว้ครั้งยังจำพรรษาอยู่วัดนี้

การบูรณปฏิสังขรณ์นับเป็นภาระหน้าที่อันหนักที่หลวงปู่เอี่ยมท่านต้องรับผิดชอบ เพราะต้องใช้ทั้งกำลังศรัทธา กำลังแรงงาน และทุนทรัพย์เป็นจำนวนมาก รวมถึงต้องใช้ระยะเวลานานหลายปี แต่ท่านก็สามารถดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีทุกประการ ด้วยอาศัยทุนทรัพย์ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานช่วยเหลือเป็นระยะ ตลอดจนอาศัยแรงศรัทธาจากชาวบ้านพุทธบริษัทโดยทั่วไปทั้งทางด้านทุนทรัพย์และแรงงาน กำลังสำคัญที่ช่วยแบ่งเบาภาระรับผิดชอบในการนี้ คือ พระครูสังวรยุตตินทรีย์ (คำ) ซึ่งครั้งนั้นยังเป็นพระสมุห์และพระปลัดในฐานานุกรมของท่าน เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในการช่าง ถาวรวัตถุและเสนาสนะที่หลวงปู่เอี่ยมท่านได้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์ในครั้งนั้น พอนำเสนอพอสังเขปดังนี้

พระอุโบสถ ซ่อมคานด้านบนในส่วนที่ชำรุด เปลี่ยนเต้าเชิงชายช่อฟ้าใบระกา เปลี่ยนกระจกประดับหน้าบันได แฉกกระเบื้องมุงหลังคา ซ่อมเสาและผนังส่วนที่ผุกร่อน ปรับพื้นพระอุโบสถที่เป็นหลุมแอ่งให้ราบเรียบ และปูพื้นด้วยหินอ่อน, พระวิหาร ชำรุดเสียหายมาก เพราะหลังคารั่วมาเป็นเวลานาน การบูรณะซ่อมแซมทำเกือบทั้งหมด และจำเป็นต้องใช้ทุนทรัพย์เป็นจำนวนมาก ความทราบถึงพระกรรมล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนทรัพย์ ๔,๘๐๐ บาท, ถาวรวัตถุอื่นๆ ที่ได้ทำการบูรณะซ่อมแซม คือ พระปรางค์, พระเจดีย์คู่หน้าพระวิหาร, พระเจดีย์สี่องค์ และศาลาซุ้มประตูกำแพงแก้ว เป็นต้น สำหรับเสนาสนะและอื่นๆ ที่ได้ทำการบูรณะซ่อมแซม คือ คณะเหนือ, หอไตร, ศาลาการเปรียญ, ศาลาฉนวนท่าน้ำ, สะพานฉนวน, ศาลาราย, เขื่อนหน้าวัด และโรงทิม ซึ่งเป็นอาคารที่ท่านสร้างขึ้นใหม่ เป็นต้น

ศิษยานุศิษย์บรรพชิต

เนื่องจากหลวงปู่เอี่ยมท่านเป็นพระเถระผู้ทรงคุณ รอบรู้ในพระปริยัติธรรม เชี่ยวชาญด้านวิปัสสนากัมมัฏฐาน เรื่องด้วยพุทธานุกรรม เกียรติคุณชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จัก จึงมีศิษยานุศิษย์เป็นจำนวนมาก ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะศิษย์ใกล้ชิดและเป็นบรรพชิต ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของท่านในกิจการพระศาสนาในด้านใดด้านหนึ่ง ดังนี้

พระวิเชียรทวี (ฉัตร อินทสุวณโณ) อดีตเจ้าอาวาสวัดหนัง ราชวรวิหาร รูปที่ ๖

พระสุนทรศีลสมาจาร (ผล คุดตจิตโต) อดีตเจ้าอาวาสวัดหนัง ราชวรวิหาร รูปที่ ๗ อุปสมบทโดยมีหลวงปู่เอี่ยม สุวณฺสโร เป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านเป็นศิษย์ผู้ใกล้ชิดมากที่สุดองค์หนึ่งและได้ศึกษาพุทธานุกรรมต่างๆ จากหลวงปู่เอี่ยมโดยตรง เป็นกำลังสำคัญของหลวงปู่เอี่ยมและพระวิเชียรทวี (ฉัตร อินทสุวณโณ) ในการอบรมพระภิกษุสามเณรด้านวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการบูรณปฏิสังขรณ์ฟื้นฟูสภาพวัดจนเจริญรุ่งเรืองมาถึงทุกวันนี้

พระบริหารบรมธาตุ (ประเสริฐ ธมมธีโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดนางชี ภาษีเจริญ อุปสมบทโดยมีหลวงปู่เอี่ยม สุวณฺสโร เป็นพระอุปัชฌาย์

พระครูพรหมโชติวัฒน์ (บุญมี) อดีตเจ้าอาวาสวัดอ่างแก้ว ภาษีเจริญ อุปสมบทโดยมีหลวงปู่เอี่ยม สุวณฺสโร เป็นพระอุปัชฌาย์

พระอธิการชู ฉนฺทสโร อดีตเจ้าอาวาสวัดนาครบก ภาษีเจริญ อุปสมบทโดยมีหลวงปู่เอี่ยม สุวณฺณสโร เป็นพระอุปัชฌาย์

ผู้มีศีลจริยวัตรอันงดงามแห่งวัดหนึ่ง

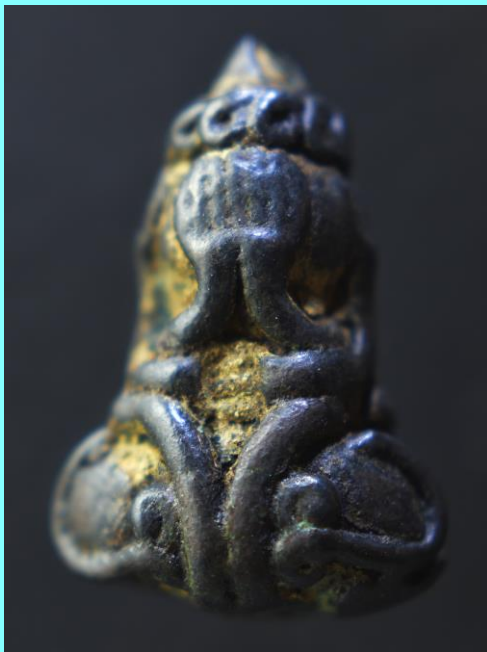
หลวงปู่เอี่ยมเป็นพระเถระที่มีวัตรปฏิบัติเรียบง่ายและสมถะ มุ่งมั่นในการบูรณปฏิสังขรณ์ฟื้นฟูสภาพวัดที่ทรุดโทรมถึงที่สุด ให้กลับมาดีดังเดิมเหมือนเมื่อครั้งยุคของการสถาปนา กระนั้นภาระหน้าที่ด้านอื่นท่านก็ไม่ปล่อยละเลย ปฏิบัติควบคู่กันอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง ท่านได้ปฏิบัติกิจวัตรเป็นประจำวันของท่านอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติ เช่น การลงอุโบสถ แม้ฝนจะตกบ้างเล็กน้อยท่านก็เดินทางร่วมไป ซึ่งกุฏิของท่านอยู่ห่างประมาณ ๕๐ เมตร ขณะนี้ได้รื้อปลูกใหม่เป็น หอภาวนานุสรณ์ ไว้ที่เดิม หลวงปู่เอี่ยมท่านเป็นพระเถระผู้ใหญ่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระพุทธเจ้าหลวง) ทรงเลื่อมใสศรัทธาเป็นการส่วนพระองค์มากที่สุดองค์หนึ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจะได้รับสั่งให้ขุนวินิจฉัยสังฆการีนิมนต์เข้าไปในงานพระราชพิธีต่างๆ อาทิเช่น วันฉัตรมงคล วันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น โดยคุณพ่อขุน ทองพูนกิจ เป็นไวยาวัจกร เมื่ออายุ ๑๔-๑๕ ปี ได้ติดตามเข้าไปในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ถ้าหากเป็นพระราชพิธีในตอนเช้า หลวงปู่เอี่ยมจะต้องไปค้างแรมที่วัดพระเชตุพนฯ กับพระราชาคณะผู้ใหญ่รูปหนึ่งที่ชอบพอกัน

ในการเดินทางไปสมัยนั้น ต้องไปด้วยเรือแจวของหลวงประจำวัด ถ้าไม่ค้างแรมก็จอดเรือขึ้นที่ตลาดท่าเตียน วัดโพธิ์ แล้วเดินไปพระบรมมหาราชวัง เข้าทางประตูวิเศษไชยศรีใกล้หน่อย ถ้าไปค้างแรมต้องไปจอดเรือขึ้นที่ท่าราชวรดิษฐ์ ผากทหารเรือให้ช่วยดูแลอีกทีหนึ่ง คงจะสงสัยว่า ไวยาวัจกรหรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่าเด็กวัดนั้น จะแต่งกายติดตามหลวงปู่เอี่ยมเข้าไปในพระบรมมหาราชวังได้อย่างไร ? คุณพ่อขุนเล่าให้ฟังว่า ต้องแต่งตัวแบบประเพณีนิยม นุ่งผ้าพื้นโจงกระเบน ใส่เสื้อราชประแตนกระดุม ๕ เม็ด หลวงปู่เอี่ยมท่านสั่งตัดและจัดหามาให้ใส่ ขณะเมื่อคุณพ่อขุนถึงแก่กรรม เสื้อตัวนี้ยังอยู่เพราะตัดด้วยผ้าของนอกอย่างดีในสมัยนั้น ยังมีเรื่องที่คุณพ่อขุนเล่าให้ฟังว่า ขุนวินิจฉัยสังฆการีเคารพและนับถือหลวงปู่เอี่ยมมาก ถ้าไม่มีราชการก็จะมาราบเอี่ยมเยียนถามไถ่ทุกข์สุข มาครั้งใดเมื่อกราบลากลับ หลวงปู่เอี่ยมจะให้ปัจจัยไปทุกครั้ง ละ ๑ บาท เพราะท่านขุนผู้นี้ชอบเล่นหวย ก.ข. มาที่ไรขอหวยกับหลวงปู่เอี่ยมทุกที แต่ท่านได้แต่หัวเราะแล้วเฉยเสีย

วัดอุดมคง

วัดอุดมคงของท่านทุกชนิดเปี่ยมด้วยพุทธานุภาพ ไม่ว่าจะเป็นเป็นเหรียญสมารุ่น ๑-๒ ซึ่งปัจจุบันเป็นเหรียญยอดนิยมอันดับ ๑ ของวงการ เครื่องรางของขลังประเภท หมากทุย จัดว่าเป็นหนึ่งใน เบญจภาคีเครื่องรางของขลัง พระบิดาเนื้อโลหะ ถือว่าเป็นสุดยอดของหายากมากด้วยความเป็นอันดับหนึ่งไม่แพ้พระปิตาวัตทอง ของหลวงพ่อท้าว เลย์แม้แต่น้อย นอกจากนี้ยังมีวัดอุดมคงอีกหลายชนิดทั้งพระชัยวัฒน์ พระปิตาเนื้อตะกั่ว พระปิตาเนื้อผง และตะกรุด ล้วนเป็นที่นิยมต้องการของนักพระเครื่องอย่างไม่มีวันเสื่อมคลาย

การมรณภาพ

พระภavanaโกศล (หลวงปู่เอี่ยม สุวณฺณสโร) ท่านเป็นเจ้าอาวาสรูปที่ ๕ ได้ปกครองดูแลวัดหนึ่ง ราชวรวิหาร อยู่ยาวนานถึง ๒๗ ปีเศษ จึงได้ถึงแก่มรณภาพอย่างสงบด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๙ ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีชาล สิริอายุ รวมได้ ๙๔ ปี พรรษา ๗๑ นับเป็นพระมหาเถระรูปหนึ่งที่มีอายุยืนยาวถึง ๔ แผ่นดิน (รัชกาลที่ ๓ ถึง รัชกาลที่ ๖)

.....

แหล่งที่มาของข้อมูล : Dhammajak <http://www.dhammajak.net/forums/viewtopic.php?t=44681>